

A Szegedi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Szegeden, 2015. október hó 07. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt a **vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Szegedi Törvényszék** 2014. december hó 02. napján kihirdetett **2.Bf.548/2014/3.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

A vádlott bűnösségét garázdaság büntettében [Btk. 339. § (1), (2) bekezdés d) pont] is megállapítja.

A vádlott testi épség elleni bűncselekményét a Btk. 164. § (1) és (3) bekezdése szerint minősíti.

A vádlottat - halmazati büntetésül - 1 (egy) év szabadságvesztésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztést - végrehajtásának elrendelése esetén - börtönben kell végrehajtani és abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

Egyebekben a másodfokú ítéletet **h e l y b e n h a g y j a .**

Kötelezi a vádlottat a harmadfokú eljárásban felmerült 8.860,- (Nyolcezer-nyolcszázhatvan) forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak a Szegedi Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Megállapítja, hogy a vádlott személyazonosító igazolványának száma: **[személyazonosító igazolvány szám].**

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A Csongrádi Járásbíróság 2014. március 11. napján kihirdetett 2.B.130/2013/11. számú ítéletével a vádlott bűnösségét a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő garázdaság büntettében és a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő testi sértés büntettének kísérletében állapította meg. Ezért halmazati büntetésül 1 év

szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztést végrehajtásának elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani és ez esetben a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. **(Sértett neve)** magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította. A vádlottat kötelezte 48.025,- forint büntügyi költség megfizetésére, míg 49.275,- forint vonatkozásában úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Az első fokú ítélet ellen a vádlott és védője egyezően a tényállás téves megállapítása miatt, és enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Szegedi Törvényszék 2014. december 2. napján kihirdetett 2.Bf.548/2014/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottat az ellene garázdaság büntette [1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont] miatt emelt vád alól a Be. 6. § (3) bekezdés a) pont 1. fordulata alapján, bűncselekmény hiányában felmentette. A testi sértés büntetének kísérletét az 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdés, (2) bekezdése szerint minősítette, a büntetés kiszabását mellőzte, és a vádlottat egy évi időtartamra próbára bocsátotta. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy **(sértett neve)** magánfél polgári jogi igényének érvényesítését tekintette egyéb törvényes útra utasítottnak. A vádlottat kötelezte a fellebbezési eljárás során felmerült 6.400,- forint büntügyi költség megfizetésére.

A másodfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, a büntetőjog szabályainak megsértése, az első fokon elítélt vádlott garázdaság büntette miatt emelt vád alóli felmentése miatt, a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, a vádlott bűnösségének a garázdaság büntetében történő megállapítása végett, súlyosításért, vele szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztés büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.143/2013/3-II. számú átiratában az ügyész által bejelentett fellebbezést annak indokaival egyezően fenntartotta. Észrevételezte, hogy eljárási szabályt sértett a másodfokú bíróság, amikor ítélete ellen kizárólag az ügyésznek biztosított fellebbezési jogot, továbbá a másodfokú határozatot nem kézbesítette a sértettnek, illetve a jogi képviselőjének. Ezért indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ezen mulasztásait pótolja. Észrevételezte továbbá, hogy az első fokú ítélet 6. oldal alulról a 3. bekezdése pontatlanul tartalmazza a garázdaság büntetének jogszabályi alapját, ezért ennek helyesbítésére is indítványt tett. Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg - amelyet a másodfokú bíróság a felülbírálat során irányadónak tekintett - és ebből a megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság vont le helyes következtetést a vádlott bűnösségére. Az ügyészi fellebbezés összességében a másodfokú ítélet oly módon történő megváltoztatására irányult, hogy harmadfokú bíróság mind a bűncselekmények minősítését, mind a büntetés kiszabását illetően az elsőfokú bíróság ítéletének megfelelő határozatot hozzon.

A harmadfokú bíróság minden tekintetben osztotta a fellebbviteli főügyészség átiratában foglaltakat.

A Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével az első fokon elítélt vádlottat felmentette.

A büntetőjogi tárgyú büntető kollégiumi vélemények felülvizsgálatáról szóló 2/2013. (VII. 8.) BK véleménnyel egységes szerkezetbe foglalt 1.BK vélemény B/II. pontja részletesen foglalkozik a másodfellebbezés joghatályosságának kérdéskörével. Ennek 2/b. pontja szerint több cselekményes

ügyben, csak azok egy részét illetően eltérő másodfokú rendelkezés esetében a másodfellebbezés joghatályossága szempontjából közömbös, hogy az nem sérelmezi az eltérő rendelkezést. Ha ugyanis a másodfokú bíróság ügydöntő határozata - valamely bűncselekmény kapcsán - a Be. 386. § (1) bekezdése szerinti eltérő rendelkezést tartalmaz, akkor a harmadfokú eljárást a törvény (a fellebbezés tartalmától függetlenül) lehetővé teszi. Az eltérő döntés vitatása ugyanis nem kötelező eleme az esetleges védelmi másodfellebbezésnek. Az ugyanis irányulhat a másodfokú ítélet egyéb rendelkezése, vagy annak indokolása ellen is.

Ezért eljárási szabályt sértett a másodfokú bíróság, amikor a vádlottat és védőjét nem nyilatkoztatta jogorvoslati joguk tekintetében.

Ezt az eljárási szabálysértést a harmadfokú bíróság akként küszöbölte ki, hogy a harmadfokú nyilvános ülésen nyilatkoztatta erről a vádlottat és védőjét, akik egyezően tudomásul vették a másodfokú ítéletet, nem kívántak ellene fellebbezéssel élni.

Eljárási szabályt sértett a másodfokú bíróság akkor is, amikor a másodfokú ítéletet a Be. 367. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére nem kézbesítette a sértettnek, illetve a jogi képviselőjének. Ezt az eljárási szabálysértést a másodfokú bíróság a határozat kézbesítésével kiküszöbölte.

Ezek az eljárási szabálysértések azonban a harmadfokú felülbírálatra nem voltak kihatással, ezért csupán ezek megállapítására szorítkozott a harmadfokú bíróság.

A már hivatkozott Be. 386. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel a harmadfokú eljárás lefolytatásának a törvényi feltételei fennállnak. A Be. 387. § (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást - függetlenül attól, hogy ki fellebbezett - felülbírálja abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján, ha a másodfokú bíróság ítélete több bűncselekményről rendelkezett, a fellebbezés folytán a harmadfokú bíróság az ítélet minden rendelkezését felülbírálja.

A fellebbezési nyilvános ülésen az ügyész az átiratában foglaltakat mindenben fenntartotta.

A vádlott és védője egyezően a másodfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A védő enyhítő körülményként kérte figyelembe venni az időmúlást, továbbá azt, hogy a vádlott a testi sértéssel kapcsolatos bűncselekmény elkövetését beismerte, az csak kísérlet volt, és a cselekményét megbánta.

A vádlott továbbra is arra hivatkozott, hogy a sértett támadta meg. Ezen kívül a személyi körülményeire tett nyilatkozatot.

A harmadfokú bíróság a vádlott terhére bejelentett ügyészi fellebbezést minden tekintetben osztotta.

A harmadfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartva, abszolút eljárási szabálysértés nélkül folytatta le a bizonyítási eljárást. A másodfokú bíróság korábban részletezett eljárási szabálysértései az ügy érdemi felülbírálatát nem gátolták, azok a harmadfokú eljárás során korrigálhatók voltak.

Az elsőfokú bíróság eleget tett tényállás felderítési kötelezettségének és megalapozott tényállást állapított meg, amelyet a másodfokú bíróság változtatás nélkül irányadónak tekintett a másodfokú felülbírálat során. Ezt a megalapozott tényállást a harmadfokú bíróság a Be. 388. § (2) bekezdése szerint eljárva a vádlottnak a nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján azzal egészítette ki, hogy a vádlott jelenleg nyugdíjas, havi 35.000,- forint a jövedelme, amelyet állattartással havi 10.000-15.000,- forinttal egészít ki, továbbá az iratok alapján azzal is, hogy a bűncselekmények elkövetésekor a vádlott kb. 180 cm magas és 80 kg, a sértett 183 cm magas és 104 kg testsúlyú volt.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az első fokú ítélet tényállása és indokolása **(sértett neve)** sértettet következetesen magánfélként jelöli meg. A Be. 51. § (1) bekezdése alapján a sértett az, akinek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette. A Be. 54. § (1) bekezdése szerint magánfél az a sértett, aki a büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesít. Kétségtelen, hogy az adhéziós eljárásra tekintettel a büntetőeljárás keretében lehetősége van a sértettnek a bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránt polgári jogi igényt előterjeszteni, de ez a büntetőjogi főkérdésekhez képest járulékos jellegű. Az, aki a bűncselekmény folytán kárt vagy sérülést szenvedett, a büntetőeljárásban elsősorban sértett, ezért ott, ahol az első fokú ítélet **(sértett neve)**-t magánfélként jelöli, az ítéletábra helyette a sértett kifejezést használja.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az általa megállapított és a másodfokú eljárásban is irányadónak tekintett tényállásból téves következtetést vont le arra, hogy a vádlott bűnössége a garázdaság büntetében is megállapítható. A törvényszék jogi indokolása szerint a garázdaság tényállásának megállapításához három törvényi tényállási elem együttes megvalósulása szükséges. Ezek: 1. kihívó közösségellenesség, 2. erőszakos magatartás, 3. alkalmasság arra, hogy a magatartás megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlotti magatartás nélkülözötte a kihívó közösségellenességet, mert azt kizárólag a vádlott és a sértett közötti személyes konfliktus generálta, de nem volt alkalmas megbotránkozás vagy riadalom keltésére sem, tekintettel arra, hogy az elkövetés időpontjában már nem volt vendégforgalom a vádlott tanyáján, ott csak a vádlott és élettársa, valamint a sértett és a vele érkező személy tartózkodott.

A másodfokú bíróságnak ezen okfejtését alátámasztandó a védő a harmadfokú nyilvános ülésen a Bírósági Határozatokban megjelent 2007.283. számú eseti döntésre hivatkozott.

A másodfokú bíróság okfejtése az alább kifejtendőkre tekintettel téves, de ellentmond az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú eljárásban is irányadónak tekintett tényállásnak is, mert az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a vádlott kihívóan közösségellenes és erőszakos magatartása alkalmas volt arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ehhez képest a másodfokú bíróság e tényállási elemek hiányát megállapítva hozott felmentő rendelkezést anélkül azonban, hogy e tényeket mellőzte volna a történeti tényállásból.

Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy egy magatartás közösségellenesnek akkor minősül, ha jellegére és az elkövetés körülményeire tekintettel az együttlés szabályait jelentősen sérti. A közösségellenesség pedig akkor kihívó jellegű, ha az a társadalmi együttlési szabályokkal nyíltan szembe helyezkedik, provokatív jellegű, a társadalom tagjaiból félelmet vagy megbotránkozást vált ki. Önmagában az a körülmény, hogy a magatartás nem közösség ellen, hanem kifejezetten egy konkrét meghatározott személy ellen irányul, még nem zárja ki a kihívó közösségellenesség megállapítását abban az esetben, amikor az elkövető a magatartásával a közösségi együttlés szabályainak leplezetlen, gátlástalan, nyílt semmibe vételét fejezi ki, azaz feltűnést kelt öntörvényű,

jogsértő magatartásával.

A védő által hivatkozott BH 2007.283. számú eseti döntés is épp az ilyen esetekben nem zárja ki a garázdaság megállapítását, továbbá arra is iránymutatást nyújt, hogy a kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartás, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, akkor is megvalósítja a garázdaságot, ha ezt az elkövetéskor kevesen észlelik.

A garázdaság úgynevezett veszélyeztető bűncselekmény, azaz nem tényállási eleme, hogy a megbotránkozás vagy a riadalom bekövetkezzen, elegendő ha a magatartás alkalmas ennek előidézésére.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott a vendégforgalom előtt nyitva álló, fizető vendéglátással foglalkozó tanyáján keveredett szóváltásba (**sértett neve**) sértettel és (név)-vel. A vita hevében lökdöste ki a sértettet a tanya udvarára, majd egy általa felvett vasvillával fenyegette, és orrán homlokának bal oldalával megütötte, azaz lefejelte a sértettet, illetve egy alkalommal a vasvilla fém részével a hátára ütött.

A vádlottnak ez a magatartása a közösségi együttélés szabályainak nyílt, leplezetlen semmibe vételének minősül, azaz kihívóan közösségellenes volt még akkor is, ha az közvetlenül és kifejezetten csak a sértett ellen irányult.

Iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság ítéletének 3. oldal 4. bekezdésében azt, hogy nem állt fenn annak reális esélye, hogy ezt a cselekményt mások észleljék és ezáltal alkalmas legyen megbotránkozás vagy riadalom keltésére.

A vádlotti magatartásra a vendégforgalom számára nyitva álló tanya udvarán három szállóvendég jelenlétében került sor. A sértett a másnapi lakodalmán jelenlévő személyek részére kívánt szobákat kivenni a vádlott tanyáján. Ezt a tanyát épp azért választották, mert közel esett a lakodalom helyszínéhez, a **[csárda megnevezése]-hez**. Ily módon ténylegesen fennállt annak reális veszélye, hogy a cselekménysort a sértett családjához, vagy ismerősi köréhez tartozó, és a lakodalomra érkező más személyek is észleljék.

Az elkövetés körülményeiből a vádlott nyilvánvalóan tudatában volt annak, hogy az erőszakos cselekménye kihívóan közösségellenes, és ezért alkalmas a jelenlévők vagy mások megbotránkoztatásra vagy riadalom kiváltására. Eziránt azonban a vádlott közömbös maradt, így a cselekménye következményeibe belenyugodva cselekedett.

Mindezekre tekintettel a harmadfokú bíróság osztotta az ügyész álláspontját abban, hogy a vádlott a tényállásban részletezett magatartásával a garázdaság bűncselekményét is elkövette.

Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból a testi sértés büntetnének kísérlete kapcsán is helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, és a bűncselekmény minősítése is törvényes. A vádlott a homlokával fejelte le a sértett orrát, ami köztudottan porcos, sérülékeny testrész, így ez az elkövetési mód alkalmas volt súlyosabb, akár nyolc napon túl gyógyuló sérülés előidézésére is. A vádlott azonban ezzel nem törődött, közömbös volt a lehetséges eredmény bekövetkezése iránt, így ezt a cselekményt eshetőlegesen szándékkal követte el.

A harmadfokú bíróság is vizsgálta, hogy a vádlott számára az elkövetéskori vagy az elbíráláskori anyagi jogszabályok alkalmazása a kedvezőbb. Az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény

271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő garázdaság büntettének büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés volt, szemben az elbíráláskori Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett garázdaság büntettével. Ezen kívül az elbíráláskori törvényi rendelkezések a feltételes szabadságra bocsátás körében is kedvezőbbek. Mindezekre tekintettel a harmadfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint a vádlottra az elbíráláskori Btk. rendelkezéseinek alkalmazása a kedvezőbb.

A kifejtettekre tekintettel a vádlott bűnösségét a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő garázdaság büntettében is megállapította.

Az elkövetéskori Btk. alkalmazására tekintettel a vádlott testi épség elleni bűncselekményét a Btk. 164. § (1) és (3) bekezdése szerint minősítette.

Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a halmazati szabályokra tekintettel a kiszabható szabadságvesztés középértéke 2 év 4 hónap 15 nap.

Az ítélet tábla a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket vizsgálva további súlyosító körülményként értékelte a testi épség elleni bűncselekmények elszaporodottságát.

Nyomatékos enyhítő körülményként értékelendő a bűncselekmény elkövetése óta az elévülési időt meghaladó időmúlás, valamint az, hogy az első fokú ítélet meghozatala óta is több mint egy év eltelt.

Ezért az ítélet tábla a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéknél enyhébb szabadságvesztésre ítélessel elérhetőnek látta a Btk. 79. §-a szerinti büntetési cél elérését, így a vádlottat a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdése alapján halmazati büntetésül 1 év szabadságvesztésre ítélte, melyet a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján - végrehajtásának elrendelése esetén - börtönben rendelt végrehajtani.

A harmadfokú bíróság álláspontja szerint azonban a büntetési célok a büntetés végrehajtása nélkül is elérhetők, ezért a kiszabott szabadságvesztést a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján 2 év próbaidőre felfüggesztette.

Sem a büntetés, sem a próbaidő tartamát illetően a harmadfokú bíróság további enyhítésre nem látott lehetőséget, figyelemmel a bűncselekmények halmazatára, illetve arra, hogy a középértéktől ennél nagyobb eltérés a vádlott javára már nem indokolt.

A harmadfokú bíróság a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

Az ítélet tábla a 8/2015. (IV. 17.) AB határozat alapján vizsgálta, hogy a vádlott az előzetes mentesítésre érdemes-e. A bírósági mentesítés kivételes jogintézmény, amely csak abban az esetben alkalmazható, ha erre az elítélt érdemes. A konkrét ügyben az ítélet tábla a vádlott életkorára, az időmúlásra, továbbá arra figyelemmel, hogy korábban más jellegű bűncselekmény miatt volt elítélve, mely esetben a bíróság próbaidőre felfüggesztett pénzbüntetést szabott ki, úgy ítélte meg, hogy a vádlott az előzetes mentesítésre érdemes. Ezért a vádlottat a Btk. 102. § (1) bekezdése alapján előzetes mentesítésben részesítette, ami ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján hatályát veszti, ha a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelik.

A kifejtettekből következik, hogy az ítélőtábla az ügyész fellebbezését alaposnak találta, az első- és a másodfokú ítéletet hivatalból felülbírálv, a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 398. § (1) és (2) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben a Be. 397. §-a alapján helybenhagyta.

A harmadfokú bíróság a Be. 398. § (3) bekezdése alapján kötelezte a vádlottat a harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére.

A fellebbezési nyilvános ülésen a vádlott által bemutatott személyigazolvány alapján helyesbítette annak számát.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2015. október 7.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.. Cserhádi Ágota sk.
a tanács elnöke a tanács tagja, előadó

Sefta Márta dr. sk.
a tanács tagja

A Szegedi Ítélőtábla Bhar.I.63/2015/4. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék 2.Bf.548/2014/3. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és fel nem függesztett részébe végrehajtható.

Szeged, 2015. október 7.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke